

Aby zacząć kształcić w wybranym zawodzie, dyrektor szkoły będzie musiał nie tylko, jak dotąd, zasięgnąć opinii wojewódzkiej rady rynku pracy. Będzie musiał również nawiązać wcześniej współpracę z pracodawcą właściwym dla tego zawodu lub dla branży, którą zawód reprezentuje. Planowany zawód będzie również przefiltrowany prognozą zapotrzebowania na pracowników.

Umowa z pracodawcą

Przedstawiciele MEN podkreślają powszechnie, że nowe szkolnictwo zawodowe (branżowe szkoły I i II stopnia, technika i szkoły policealne) ma bazować przede wszystkim na współpracy z pracodawcami. W omawianym szeroko na naszych łamach projekcie nowelizacji *Prawa oświatowego* w jego art. 3 dodano ust. 1a, w który omówi, że system oświaty w zakresie kształcenia zawodowego wspierają także pracodawcy, organizacje pracodawców, samorządy gospodarcze lub inne organizacje gospodarcze, stowarzyszenia lub samorządy zawodowe, sektorowe rady do spraw kompetencji oraz rada programowa do spraw kompetencji. Ale rola pracodawców ma być szersza. Przejawia się m.in. przy uruchamianiu przez szkołę kształcenia w konkretnym zawodzie.

Przed wprowadzeniem kształcenia w nowym zawodzie, dyrektor szkoły będzie musiał nawiązać współpracę z pracodawcą. Ma być on właściwy dla uruchamianego zawodu lub branży, którą zawód reprezentuje. Współpraca ma opierać na umowie lub porozumieniu i obejmować co najmniej jeden cykl kształcenia w zawodzie. Współpraca za pracodawcą ma polegać w szczególności (nowy ust. 7c) na: tworzeniu klas patronackich; przygotowaniu propozycji programu nauczania zawodu; realizacji kształcenia zawodowego, w tym praktycznej nauki zawodu; wyposażeniu warsztatów lub pracowni szkolnych; organizacji egzaminów zawodowych; doskonaleniu nauczycieli kształcenia zawodowego; realizacji doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego.

Nowy obowiązek dyrektora będzie miał zastosowanie w roku szkolnym 2019/2020 – 2021/2022 dla szkół rozpoczynających kształcenie w nowych zawodach, a od roku szkolnego 2022/2023 i w kolejnych latach do wszystkich szkół prowadzących kształcenie zawodowe. Obowiązek ten nie dotyczy jednak branżowych szkół II stopnia, ponieważ tam kształcenie zawodowe odbywa się na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w wielu zawodach.

Opinia wojewódzkiej rady rynku pracy

Dotychczas, w myśl ust. 7 art. 68 *Prawa oświatowego*, dyrektor szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe (z wyjątkiem szkoły artystycznej) ustalał zawody, w których kształci szkoła, w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę oraz po zasięgnięciu opinii powiatowej i wojewódzkiej rady rynku pracy. Jeśli przepisy zawarte w projekcie nowelizacji *Prawa oświatowego* wejdą w życie (nowe ustępy 7a, 7b, 7c), dyrektor będzie musiał pytać o opinię tylko wojewódzką radę.

Podczas konsultacji projektu nowelizacji przedstawiciele Związku Powiatów Polskich postulowali przywrócenie dotychczasowej roli powiatowej rady rynku pracy. Udało się osiągnąć porozumienie. Po pierwsze w nowelizacji art. 25 *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* wskazano (nowy ust. 5a), że przed wydaniem opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy wojewódzka rada rynku pracy może zasięgnąć opinii powiatowej rady rynku pracy. Po drugie, zapisano (nowy ust. 5c), że w przypadku wydawania opinii marszałek województwa zaprasza do udziału w posiedzeniach wojewódzkiej rady rynku pracy: przedstawiciela pracodawców, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego, innej organizacji gospodarczej, stowarzyszenia lub

samorządu zawodowego, lub sektorowej rady do spraw kompetencji właściwych dla opiniowanego zawodu, dyrektora szkoły występującego z wnioskiem, przedstawiciela kuratora oświaty oraz przedstawiciela właściwej powiatowej rady rynku pracy.

Po 1 stycznia 2019 opinia wojewódzkiej rady rynku pracy będzie musiała uwzględniać prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego. Prognozie poświęciliśmy osobny artykuł. Prognoza posłuży także do wskazania zawodów nadwyżkowych, co do których opiniowanie przez wojewódzką radę rynku pracy będzie wymagane szczególnie. Opinia rady nie będzie natomiast wymagana przy uruchamianiu oddziałów wielozawodowych (branżowa szkoła I stopnia – uczniowie będący młodocianymi pracownikami). Ponadto szkoła posiadająca pozytywną opinię o zawodzie, dla którego istnieje zawód pomocniczy, nie będzie musiała występować o opinię w przypadku uruchomienia kształcenia w zawodzie pomocniczym.

Inaczej na kwestię opiniowania uruchomienia zawodu patrzą związkowcy. Przedstawiciele Forum Związków Zawodowych zwrócili uwagę, że w aktualnym stanie prawnym opinia wojewódzkiej rady rynku pracy nie ma charakteru wiążącego. Co oznacza, że nawet jeśli jest negatywna, to organ prowadzący może uruchomić kształcenie w wybranym zawodzie. Zdaniem FZZ tak być nie powinno. Opinia tego typu powinna mieć charakter wiążący. Ponadto związkowcy uważają, że potwierdzenie przez szkołę umową współpracy z pracodawcą właściwym dla zawodu i branży powinno być warunkiem pozytywnej opinii wojewódzkiej rady rynku pracy o uruchomieniu w szkole kształcenia w danym zawodzie.